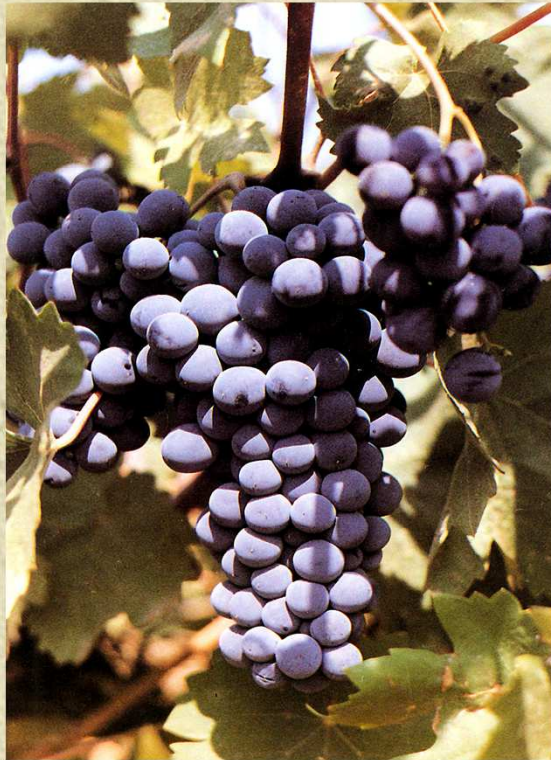

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ Τ.Ε.Ι. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ**

**ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΑΜΠΕΛΙΟΥ
ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ**

**ΚΥΡΙΑΖΗΣ
ΚΑΡΑΚΩΣΤΑΣ**

**ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:
ΠΑΛΑΤΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ**

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2010

ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΑΜΠΕΛΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Τα τελευταία χρόνια άρχισε να εφαρμόζεται η βιολογική (οικολογική) καλλιέργεια του αμπελιού. Ο κανονισμός 2078/92 της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιδοτεί πλέον τη βιολογική γεωργία με σκοπό την αποκατάσταση της φυσικής ισορροπίας του περιβάλλοντος.

Ο καλλιεργητής θα πρέπει να εφαρμόζει τους κανονισμούς 2092/91, 2608/93, 2381/94, 473/02, 1918/02, 834/07 και 889/08 που είναι το θεσμικό πλαίσιο για την παραγωγή και τον έλεγχο των βιολογικών προϊόντων.

Το βασικό στοιχείο της βιολογικής καλλιέργειας είναι να αποκλείσουμε εντελώς τα συνθετικά χημικά παρασκευάσματα από το παραγόμενο σταφύλι.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

- 1. Οργανισμός Πιστοποίησης και Ελέγχου Βιολογικών Προϊόντων ΔΗΩ**
- 2. Σύλλογος Οικολογικής Γεωργίας Ελλάδας (ΣΟΓΕ) ή ΒΙΟ Ελλάς, όπως ονομάζεται σήμερα**
- 3. Οργανισμός Πιστοποίησης και Ελέγχου Βιολογικών Προϊόντων ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΕ**
- 4. Ευρωπαϊκός Οργανισμός Πιστοποίησης A-CERT**
- 5. ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ Α.Ε.**
- 6. ΠΡΑΣΙΝΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ-GREEN CONTROL**
- 7. Qways**
- 8. IRIS**

ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΑΜΠΕΛΙΟΥ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ

Η συνολική έκταση των βιολογικών οινάμπελων στη Φθιώτιδα που είχαν ενταχθεί στο πρόγραμμα της βιολογικής καλλιέργειας μέχρι το έτος 2006 (όταν άρχισε και η πρώτη επίσημη καταγραφή τους) ήταν: 489,70 στρέμματα.

Σήμερα, το σύνολο της βιολογικής καλλιέργειας των οινάμπελων στο Νομό Φθιώτιδας, ανέρχεται σε 853,430 στρέμματα.

ΕΠΙΤΡΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ ΑΜΠΕΛΙΟΥ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ

Οι επιτρεπόμενες ποικιλίες αμπελιού στο Νομό Φθιώτιδας, διακρίνονται σε οινοποιήσιμες και επιτραπέζιες ποικιλίες.

A. ΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΜΕΣ

Επιτρεπόμενες: *Arintho, Cabernet franc, Αθήρι, Βραδυσανό, Κοντοκλάδι, Μαυρούδι.*

Συνιστώμενες: *Cabernet Sauvignon, Carignan, Chardonnay, Grenache rouge, Merlot, Sauvignon blanc, Syrah, Αθήρι, Ασύρτικο, Λημνιό, Μαλαγουζιά, Ξυνόμαυρο, Ροδίτης, Ρομπόλα, Σαββατιανό.*

B. ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΕΣ

Επιτρεπόμενες: *Cardinal, Muscat Reine des Vignes, Μοσχάτο Αμβούργου, Σιδερίτης, Φράουλα.*

Συνιστώμενες: *Alphonse Lavallee, Italia, Victoria, Αττική, Ροζακί.*

Οι ποικιλίες αμπελιού που έχουν φυτευτεί σήμερα στη Φθιώτιδα και οι συνολικές εκτάσεις τους (βιολογικές και συμβατικές) είναι:

	ΣΤΡ.	%
ΛΕΥΚΕΣ	2886,25	26,6
ΜΑΥΡΕΣ	3908,58	36
ΡΟΖΕ	3146,45	29
ΦΑΓΟΥΛΑΡΙΚΕΣ	925,10	8,5
	10866,38	

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΑΜΠΕΛΩΝΑ

Η είσοδος στο οικολογικό σύστημα ξεκινά με την επιλογή:

- 1) της σωστής ποικιλίας του αμπελιού (λαμβάνεται υπόψη κυρίως η ανθεκτικότητα της ποικιλίας στα παθογόνα)**
- 2) της σωστής τοποθεσίας του αμπελώνα (ανάγλυφο εδάφους, καλός αερισμός, καλή στράγγιση, κλιματολογικές επιρροές)**
- 3) του κατάλληλου σχήματος διαμόρφωσης και υποστύλωσης του αμπελώνα, για καλύτερο στέγνωμα των φύλλων, καλύτερο αερισμό των σταφυλιών και καλύτερο φωτισμό**

ΚΛΑΔΕΜΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΑΜΠΕΛΩΝΑ

Έχουμε δύο είδη κλαδέματος:

- 1) Το χειμερινό που πρέπει να γίνεται μετά την πτώση των φύλλων και**
- 2) Το θερινό που γίνεται το καλοκαίρι όταν το αμπέλι είναι σε βλάστηση, με τεχνικές, όπως: βλαστολόγημα, κορυφολόγημα, ξεφύλλισμα, κλ.π.**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΔΑΦΟΥΣ ΣΤΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΑ

Ο πεπειραμένος αμπελουργός στη βιολογική καλλιέργεια δύναται να αξιολογήσει την εξέλιξη του εδάφους και την κατάσταση του αμπελιού, παρατηρώντας: αλλαγή χρώματος στο φύλλωμα, κατάπτωση φύλλων, καθυστέρηση στην ανάπτυξη κλ.π.

Έχει δε δυνατότητες προς τούτο, όπως:

- τη διάγνωση με το πατόφυταρο (αξιολόγηση του εδαφικού προφίλ)
- την παρακολούθηση της δράσης των ριζικών φυματίων
- την παρακολούθηση των φυτών δεικτών

ΧΗΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ

Έχει στόχο τον προσδιορισμό των περιεκτικοτήτων ορισμένων στοιχείων, όπως:

- θρεπτικά στοιχεία (άζωτο, φώσφορος, κάλιο, κ.ά.)**
- τιμή του pH (επιδιώκεται ουδέτερο pH ή pH 6-pH 7)**
- προσδιορισμός χούμου**
- περιεκτικότητα ασβεστίου**

ΧΛΩΡΗ ΛΙΠΑΝΣΗ ΣΤΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΑ

Είναι το θεμέλιο της βιολογικής αμπελουργίας, το «εργοστάσιο παραγωγής ενέργειας και θρεπτικών στοιχείων»

Επιδιώκονται φυτά με:

- Δυνατότητα ανάπτυξης καλού ριζικού συστήματος**
- Ποικιλότητα των ειδών**
- Ανθίζοντα**
- Μείγματα αυτών**

**Αυτά ανήκουν στις κατηγορίες των:
Ψυχανθών, σταυρανθών, αγροστωδών, οσπριοειδών, κ.ά.**

ΠΡΩΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΟΙΚΙΣΗ ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

Είναι λίαν σημαντικό κριτήριο για τη μείωση της προσβολής από τα παθογόνα.

Οι ωφέλιμοι οργανισμοί ή φυσικοί εχθροί ζημιογόνων οργανισμών, διαχωρίζονται σε:

- αρπακτικά**
- παράσιτα**
- παθογόνα (ιοί, βακτήρια, μύκητες)**

Τα σημαντικότερα αρπακτικά και παράσιτα των εχθρών του αμπελιού είναι αρθρόποδα και κυρίως έντομα.

ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

ΣΤΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΑΜΠΕΛΙΟΥ

Για τη φυτοπροστασία της βιολογικής καλλιέργειας του αμπελιού σπουδαίο ρόλο παίζουν τα προληπτικά μέτρα, τα οποία είναι δυνατόν να δώσουν θετικά αποτελέσματα σε μεγάλα ποσοστά.

Ορισμένα προληπτικά μέτρα είναι:

- αποφυγή μετάδοσης μολυσμάτων,**
- επιλογή της κατάλληλης ποικιλίας και του υποκειμένου που πρέπει να είναι καλά προσαρμοσμένα στις τοπικές συνθήκες,**
- ισορροπημένη θρέψη των φυτών, ώστε μακροπρόθεσμα να αλλάξουν οι βιοχημικές τους αντιδράσεις και συνεπώς η συμπεριφορά τους στις διάφορες ασθένειες και**
- κατάλληλες καλλιεργητικές φροντίδες, όπως χλωρά κλαδέματα, αραίωμα των φύλλων, υψηλά σχήματα στήριξης για καλύτερη αρχιτεκτονική του φυλλώματος, με επακόλουθο τον καλύτερο αερισμό, την καλύτερη θρέψη και την αποφυγή της υγρασίας κοντά στους καρπούς.**

ΣΟΒΑΡΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ ΤΟΥ ΑΜΠΕΛΙΟΥ

Οι ασθένειες που προσβάλλουν το αμπέλι κατατάσσονται σε:

- Μυκητολογικές ασθένειες**
- Ασθένειες από ζωικούς εχθρούς (έντομα και ακάρεα)**
- Ιώσεις του αμπελιού**

ΜΥΚΗΤΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ ΑΜΠΕΛΙΟΥ

Οι κυριότερες είναι:

- ο βοτρυτής ή σαπίλα
- η ευτυπίωση
- η ίσκα
- ο περονόσπορος
- η φόμοψη
- το ωίδιο ή στάχτη
- η ασθένεια των βραχιόνων και
- οι σηψιρριζίες

ΖΩΙΚΟΙ ΕΧΘΡΟΙ ΑΜΠΕΛΙΟΥ

Οι κυριότεροι ζωικοί εχθροί είναι:

η φυλλοξήρα

η ευδεμίδα

οι ψευδόκοκκοι

ο ωτιόρρυγχος ή σκαθάρι του αμπελιού

ο φυτόπτης ή ενίρωση και

οι τετράνυχτοι

ΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΜΠΕΛΙΟΥ

Οι σημαντικότερες ιώσεις του αμπελιού είναι:

- το ριπιδωτό φύλλο (μολυσματικός εκφυλισμός)**
- το καρούλιασμα του φύλλου**
- η βοθρίωση του κορμού**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΕΧΘΡΩΝ ΚΑΙ ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ ΤΟΥ ΑΜΠΕΛΙΟΥ

Βλαστικά στάδια	Εχθροί-Ασθένειες	Παρασκευάσματα
Βλαστοί μήκους 1-2 εκ.	Τετράνυχοι	Θειάφι
Βλαστοί μήκους 8-10 εκ.	Τετράνυχοι	Θειάφι
Μήκος βλαστών 10-30 εκ.	Περονόσπορος	Χαλκός
Μετά 10 μέρες	Ωίδιο	Θειάφι
Στάδιο μούρου	Περονόσπορος Ωίδιο	Χαλκός Θειάφι
Άνθηση	Ωίδιο	Θειάφισμα
Καρπόδεση	Περονόσπορος Ωίδιο	Χαλκός Θειάφι
Στάδιο μπιζελιού	Ευδεμίδα Περονόσπορος Ωίδιο	Βάκιλλος Θουριγγίας Χαλκός Θειάφι
Στάδιο γυαλίσματος (αλλαγή χρώματος ρώγας)	Ευδεμίδα Περονόσπορος Ωίδιο Βοτρύτης	Βάκιλλος Θουριγγίας Χαλκός Θειάφι Trichodex
Έναρξη ωρίμασης ή πριν την ωρίμαση	Ευδεμίδα Βοτρύτης	Βάκιλλος Θουριγγίας Trichodex
Μετά από χαλαζόπτωση	Λευκή σήψη (σαπίλα)	Χαλκός

ΑΜΠΕΛΙ ΚΑΙ ΚΡΑΣΙ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ

Τα κρασιά που παράγονται στην Ευρώπη (πλην των Ανατ. Χωρών) κατά κατηγορία είναι:

- Επιτραπέζια 65% (λευκά 33.8%, κόκκινα - ροζέ 66.2%)**
- V.Q.P.R.D. 24% (λευκά 45.5%, κόκκινα - ροζέ 54.5%)**
- Διάφορα 11% (λευκά 78.4%, κόκκινα - ροζέ 21,6%)**

Για την Ελλάδα, τα ποσοστά είναι 8% V.Q.P.R.D. και 92% επιτραπέζια κρασιά. Το 40% είναι κόκκινα και το 60% λευκά.

Ευχαριστώ